

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 67

van **LYDIA PEETERS**

datum: 18 oktober 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

VLAREMA - Afgedankte matrassen - Sloopopvolgingsplan

De wijziging van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalverwerking (VLAREMA) heeft betrekking op tal van aspecten van het materialenbeleid, waaronder definities, kwaliteitsborgings- en traceringsystemen, criteria voor grondstoffen, uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), selectieve inzameling, berekening van afvalbeheerkosten, certificering, stroomlijning van communicatie enzovoort.

Het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval (UHAGBA) 2016-2022 legt per gemeente en per intercommunale doelstellingen vast voor verdere beperking van de hoeveelheid restafval tegen eind 2022. Vlaanderen moet voortaan inzetten op initiatieven die de herbruikbare goederen en recycleerbare componenten maximaal uit het grofvuil halen. Daarbij ligt de nadruk enerzijds op grofvuil in het algemeen en anderzijds op een specifiek beleid voor meubelen (de grootste fractie uit het grofvuil) en matrassen (een volumineuze, moeilijk hanteerbare fractie).

In het op 21 september 2017 goedgekeurd advies 'VLAREMA wijziging 6' van de Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) en de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) lezen we dat de aanvaardingsplicht voor afgedankte matrassen wordt uitgesteld van 1 januari 2018 tot 1 januari 2021. Om tegen 2021 de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor matrassen te realiseren, vinden SERV en Minaraad het nodig om met de gewesten hoogdringend naar een consensus te zoeken. De raden vinden bovendien dat het gebrek aan overeenstemming tussen de gewesten geen obstakel mag vormen om in Vlaanderen al stappen vooruit te zetten betreffende recyclage en de verwerking van afgedankte matrassen. De raden geven duidelijk aan dat het gebrek aan recyclage- en afzetmogelijkheden van afgedankte matrassen in een business-as-usualscenario het behalen van de reductiedoelstelling voor restafval uit het uitvoeringsplan onmogelijk maakt.

Zowel de SERV als de Minaraad ondersteunen aangaande het beleidsthema 'selectief slopen' het principe van de verplichte opmaak van het sloopopvolgingsplan. De raden stellen immers vast dat over het te voeren beleid geen eenstemmigheid is. Er heerst bovendien bezorgdheid dat door het voorgestelde systeem te grote volumes als puin met een hoog milieuroisicoprofiel bij de brekers zullen terechtkomen. Daarom vragen de raden om de impact van het ingevoerde beleid tussentijds te evalueren en indien nodig bij te sturen, zodat mogelijke knelpunten worden verholpen.

1. Welke punten belemmeren momenteel een consensus tussen de gewesten in verband met de matrassenproblematiek?
2. Welke stappen zal de minister ondernemen om het overleg tussen de gewesten betreffende de UPV voor matrassen levend te houden?
3. Hoe realistisch dichtbij is volgens de minister een eventuele afzetmarkt voor de verwerkte matrassen?
4. Is de minister eerder gewonnen om een milieubeleidsovereenkomst (MBO) tijdig op te starten of ziet ze meer heil in een nieuw instrument voor de uitvoering van de UPV matrassen?
5. Hoe zal de minister het ingevoerde beleid op het gebied van 'selectief slopen' tussentijds evalueren?
6. Zal de minister de raden volgen in hun vraag om de kosten en de baten te onderzoeken van het invoeren van het instrument materialeninventaris (gebouwenpaspoort) bij een omgevingsvergunningsplichtige (ver)nieuwbouw?

ANTWOORD

op vraag nr. 67 van 18 oktober 2017

van **LYDIA PEETERS**

1. Op dit ogenblik hebben noch het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest noch het Waalse Gewest een aanvaardingsplicht voor afgedankte matrassen. De andere gewesten gaven aan andere prioriteiten te hebben op dit vlak. Bovendien is er, zeker in het Waalse Gewest beleidsinteresse om andere instrumenten binnen een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) dan een aanvaardingsplicht in te zetten voor deze stroom. De verschillen in visie op UPV en in timing van (eventuele) wetgevende initiatieven tussen de drie gewesten maken het quasi onmogelijk om een milieubeleidsovereenkomst (MBO) voor matrassen af te sluiten. De sector is immers niet bereid om een MBO met de Vlaamse Regering af te sluiten indien in de andere gewesten geen gelijkaardige verplichting geldt.
2. Binnen het Intergewestelijk Platform Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (IPUP) werd al meermaals overleg gepleegd over een aanvaardingsplicht voor matrassen. Ik zal dit terug op de agenda plaatsen van de komende vergadering van het IPUP.
3. Op dit ogenblik vormt de afzet van materialen afkomstig van de verwerking van afgedankte matrassen nog steeds een grote uitdaging. Technieken en installaties voor de ontmanteling van matrassen en het scheiden in de verschillende materialen zijn voorhanden. Verschillende buitenlandse ontmantelingsprojecten kampen echter met afzetproblemen voor de outputfracties van de matrasrecyclage, met name voor de fracties polyurethaan en latex. De hoeveelheden reststromen blijken in het algemeen te groeien, waardoor de prijzen dalen en het businessmodel van sommige recyclagebedrijven onder druk komt te staan. De bestaande afzetmarkten zijn verzadigd en er is niet meteen zicht op nieuwe afzetmarkten. Op korte termijn is er dus niet meteen een oplossing in zicht.
4. Ik blijf voorstander van een milieubeleidsovereenkomst als beleidsinstrument voor matrassen. Dit is ook de reden waarom ik ervoor geopteerd heb om de invoering van de aanvaardingsplicht uit te stellen en niet op te schorten. De OVAM zal vanaf 2018 starten met de voorbereidingen van de milieubeleidsovereenkomst, waarbij eerst de professionele sector in kaart zal worden gebracht.
Het onderzoek naar mogelijkheden voor een nieuw, financieel evenwaardig instrument voor de uitvoering van de UPV matrassen is een goede suggestie van de Minaraad en de SERV. Ik zal de OVAM vragen om ook dit verder te bekijken. Dit kan eventueel een plan B zijn indien er geen consensus bereikt wordt met de andere gewesten over een aanvaardingsplicht.
5. Het beleid rond selectief slopen is deel van het beleidsprogramma 'Materiaalbewust bouwen in kringlopen', goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Met de stakeholders uit de bouwsector wordt op regelmatige tijdstippen overlegd over de ontwikkeling van dit aspect van het beleid.
6. Het invoeren van de materialeninventaris als deel van het gebouwenpaspoort maakt geen deel van de lopende wijziging van het VLAREMA. Dit vergt een grondige analyse van de kosten en baten. Daarvoor zullen de nodige gegevens verzameld worden bij en in overleg met de bouwsector.